

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	26 «Цивільна безпека»
Спеціальність	262 «Правоохоронна діяльність»
Освітня програма	Правоохоронна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи національної безпеки**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **26 «Цивільна безпека»** за спеціальністю **262 «Правоохоронна діяльність»** освітньої програми «**Правоохоронна діяльність**».

Розробники: Лемак О.В., к.ю.н., доц., доц. кафедри кримінально-правової політики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Кримінально-правової політики

протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

завідувач кафедри Андрушко А.В.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Черевко П.П.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0	Рік підготовки – 2
Загальна кількість годин - 244	120
Кількість модулів - 2	Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 2 Самостійної роботи студента – 2 Всього аудиторних - 46	Лекції
	64
	Практичні (семінарські)
	168
Види підсумкового контролю - залік	Лабораторні
	-
Форма підсумкового контролю - усна	Самостійна робота
	74

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є:

- засвоєння сутності та основних категорій забезпечення національної безпеки та відповідних нормативних актів;
- формування комплексного наукового підходу до поглиблення знань у сфері протидії злочинам проти основ національної безпеки;
- поєднання одержаних теоретичних знань з практичними навичками і вмінням їх застосовувати в юридичній практиці чи при здійсненні функцій забезпечення національної безпеки;
- визначення особливостей та сутності принципів організації і діяльності відповідних органів у здійсненні повноважень щодо забезпечення національної безпеки;
- окреслення та аналіз основних актуальних проблем протидії злочинам проти основ національної безпеки на сучасному етапі.

Форма контролю – залік.

На вивчення навчальної дисципліни «Основи національної безпеки» заплановано 90 годин 3 кредити ECTS.

Вивчення дисципліни «Основи національної безпеки» (ВБ 2.1.2.) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність і готовність особи розв'язувати комплексні задачі і проблеми у галузі національної безпеки, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку під час практичної роботи, або в процесі навчання, що передбачають застосування теорій та методів правоохоронної діяльності, системного аналізу

та планування операцій, прогнозування, оптимізації та прийняття рішень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК-1 Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності;

СК-3 Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ у сфері національної безпеки.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов немає

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Актуальні аспекти правового забезпечення національної безпеки в Україні», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності та у сфері національної безпеки.	РН 14.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Основи національної безпеки» є: усні виступи на семінарських заняттях, написання та захист реферату, написання контрольної роботи, написання модульної роботи, залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: семінарські заняття, реферат

Форма модульного контролю: контрольна робота, модульна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	100
5	5	5	5	5	5	5	5		

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти упродовж семестру;

- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти підлягають оцінці:

- активність на семінарських заняттях;

- результати контрольного тестування за темами семінарів;

- складання усного або письмового колоквиуму або виконання іншого творчого завдання;

- написання реферату та його захист;

Максимальна оцінка контролю активності роботи здобувача вищої освіти на семінарських заняттях становить 15 балів і є пропорційною відвідуванню та успішності виконання завдань.

Максимальна оцінка за підготовку реферату становить 15 балів при умові його успішного захисту. Максимальна оцінка під час написання Есе становить 10 балів при умові, що здобувач вищої освіти правильно відповів на всі поставлені до нього запитання.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	15
Реферат	1	15
Есе	1	10
Модульна контрольна робота	1	60
Разом	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувачі вищої освіти виконують одну модульну контрольну роботу, яка оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульна контрольна робота виконується у формі тестування. Для вирішення пропонуються 20 тестів за різними варіантами. Кожен правильно вирішений тест оцінюється у 3 бали. Підсумкова кількість балів складається із балів за всі тести і не може перевищувати 60 балів.

Методика оцінювання. Матеріал модуля, який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти протягом семестру, виноситься на одну з двох модульних контрольних робіт, що проводяться в семестрі.

Модульна контрольна робота виконується в один етап – теоретичний матеріал (письмово). Сумарна максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання всіх завдань однієї контрольної роботи залежить від складності матеріалу, який виноситься на модульний контроль.

За виконання семінарських занять та завдань самостійної роботи, що стосуються даних модулів здобувачу вищої освіти нараховується різна кількість балів, в залежності від складності матеріалу.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти поточного оцінювання є досягнення здобувачем освіти не менше 50% балів від загальної кількості запланованої за конкретною темою. Конкретна максимальна кількість балів подається у таблицях розподілу балів, які отримують здобувачі за модуль та за окремі види навчальної роботи.

Невиконані семінарських занять, комп'ютерного тестування при тематичному оцінюванні, письмового тестування при тематичному оцінюванні, реферату, а також неявка на модульну контрольну роботу оцінюються в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і зараховано всі семінарські заняття, які є складовими даного модуля.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Залікова методика оцінювання. За результатами модульного контролю визначається підсумкова модульна оцінка.

До складання заліку допускаються здобувачі вищої освіти, у яких підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35 балів і, яким зараховано всі семінарські заняття за цей семестр.

Здобувач вищої освіти, підсумкова модульна оцінка якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити її до початку підсумкового семестрового контролю під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до заліку і у нього виникає академічна заборгованість.

Залік з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролю та його влаштовує підсумкова модульна оцінка. Здобувачі вищої освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59, залік складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на заліку рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання заліку оцінка не може бути менша за підсумкову модульну оцінку, яку він отримав за результатами модульних контролів у 1-му семестрі.

Залік проводиться в усній формі. На залік виносяться практичні завдання в обсязі навчального матеріалу за 1-й семестр. Оцінювання результатів навчання на заліку здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за залік вноситься у відомість обліку успішності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни

- «**відмінно**» (90-100 балів, **A**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;
- «**добре**» (82-89 балів, **B**) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;
- «**добре**» (74-81 бал, **C**) заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вмів виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

— «задовільно» (60-63 балів, E) заслуговує здобувач вищої освіти, що виявив часткове знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вмів виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам вищої освіти, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

— «незадовільно» (35-59 балів, FX) виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

— «незадовільно» (0-34 балів, F) виставляється здобувачеві вищої освіти коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, основні категорії та зміст забезпечення національної безпеки.

1. Предмет курсу та його характеристика.
2. Зв'язок кримінології, кримінального права та національної безпеки.
3. Зміст основних понять забезпечення національної безпеки.
4. Суб'єкти та об'єкти забезпечення національної безпеки.

Тема 2. Злочинність: причини та основні характеристики.

1. Поняття злочинності, види та показники.
2. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.

Тема 3. Кримінологічні аспекти злочинності в Україні та їх причини

3. Основні причини та умови, фактори злочинності.
4. Стан, та кримінологічні аспекти злочинності в Україні.
5. Основні концепції причин злочинності.

Тема 4. Правові та інституційні основи попередження злочинності в сфері національної безпеки.

1. Поняття, рівні, форми і заходи попередження злочинності.
2. Правові основи, систематизація та принципи законодавства у сфері забезпечення національної безпеки.
3. Структура суб'єктів забезпечення національної безпеки України.
4. СБУ – основний спеціалізований орган забезпечення національної безпеки України.

Тема 5. Територія держави як об'єкт забезпечення національної безпеки

1. Правові поняття території та суверенітету в аспекті забезпечення національної безпеки.
2. Види і способи здійснення посягань на територіальну цілісність держави.
3. Причини та умови територіальних посягань.
4. Правові механізми забезпечення цілісності і недоторканості території.

Тема 6. Демографічні, екологічні та загально кримінальні аспекти захисту населення.

1. Населення як об'єкт забезпечення національної безпеки України.
2. Наркоманія як соціально-кримінологічне явище.
3. Причини та умови, що детермінують загально-кримінальні корисливі злочини.
4. Нормативно правові заходи демографічного та загально-кримінального захисту населення.

Тема 7. Економіко-правові аспекти забезпечення національної безпеки України

1. Методи економічного впливу на безпеку держави.
2. Злочини в сфері економіки та службової діяльності. Корупція.
3. Організована та транс-національна злочинність.
4. Нормативно-правові засоби захисту економічної безпеки держави.

Тема 8. Політико-правові та ідеологічні аспекти забезпечення національної безпеки

1. Ідеологія в аспекті забезпечення національної безпеки України.
2. Основні методи політико-ідеологічного впливу на безпеку держави.
3. Тероризм як загроза національній безпеці держави.
4. Засоби протидії тероризму та політико-ідеологічному впливу на безпеку держави.

Тема 9. Інформаційна безпека як об'єкт забезпечення національної безпеки держави

1. Роль інформаційної безпеки в функціонування держави.
2. Способи посягання на інформаційний простір держави.
3. Нормативно правові засади забезпечення інформаційної безпеки держави.

Тема 10. Національна самосвідомість народу як об'єкт забезпечення національної безпеки.

1. Поняття та чинники, які впливають на формування національної свідомості.
2. Механізми цілеспрямованого впливу на світогляд населення.
3. Нормативно правові засоби захисту національної свідомості як об'єкта забезпечення національної безпеки.
4. Правові основи забезпечення національної безпеки України в геополітичній сфері.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усього					
		л	п	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Сутність, основні категорії та зміст забезпечення національної безпеки.	17	3	3			10
Тема 2. Злочинність: причини та основні характеристики.	17	3	3			10
Тема 3. Кримінологічні аспекти злочинності в Україні та їх причини	17	3	3			10
Тема 4. Правові та інституційні основи попередження	17	3	3			10

злочинності в сфері національної безпеки.						
Тема 5. Територія держави як об'єкт забезпечення національної безпеки	16	3	3			10
Тема 6. Демографічні, екологічні та загальнокримінальні аспекти захисту населення.	16	3	3			10
Тема 7. Економіко-правові аспекти забезпечення національної безпеки України	13	3	2			7
Тема 8. Політико-правові та ідеологічні аспекти забезпечення національної безпеки	13	3	3			7
Тема 9. Інформаційна безпека як об'єкт забезпечення національної безпеки держави		3	3			
Тема 10. Національна самосвідомість народу як об'єкт забезпечення національної безпеки.		3	3			
Разом	120	30	30			74

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, основні категорії та зміст забезпечення національної безпеки.	3
2	Тема 2. Злочинність: причини та основні характеристики.	3
3	Тема 3. Кримінологічні аспекти злочинності в Україні та їх причини	3
4	Тема 4. Правові та інституційні основи попередження злочинності в сфері національної безпеки.	3
5	Тема 5. Територія держави як об'єкт забезпечення національної безпеки	3
6	Тема 6. Демографічні, екологічні та загальнокримінальні аспекти захисту населення.	3
7	Тема 7. Економіко-правові аспекти забезпечення національної безпеки України	3
8	Тема 8. Політико-правові та ідеологічні аспекти забезпечення національної безпеки	3
9	Тема 9. Інформаційна безпека як об'єкт забезпечення національної безпеки держави	3

10	Тема 10. Національна самосвідомість народу як об'єкт забезпечення національної безпеки.	3
	Разом	30

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, основні категорії та зміст забезпечення національної безпеки.	10
2	Тема 2. Злочинність: причини та основні характеристики.	10
3	Тема 3. Кримінологічні аспекти злочинності в Україні та їх причини	10
4	Тема 4. Правові та інституційні основи попередження злочинності в сфері національної безпеки.	10
5	Тема 5. Територія держави як об'єкт забезпечення національної безпеки	10
6	Тема 6. Демографічні, екологічні та загально кримінальні аспекти захисту населення.	10
7	Тема 7. Економіко-правові аспекти забезпечення національної безпеки України	2
8	Тема 8. Політико-правові та ідеологічні аспекти забезпечення національної безпеки	7
9	Тема 9. Інформаційна безпека як об'єкт забезпечення національної безпеки держави	7
10	Тема 10. Національна самосвідомість народу як об'єкт забезпечення національної безпеки.	7
	Разом	74

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – операційна система, пакет Microsoft Office, платформа дистанційного навчання Moodle, платформа Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавчі акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96
2. Загальна декларація прав людини (ЗДПЛ) — декларація, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (скорочено — Європейська Конвенція з прав людини (ЄКПЛ)) прийнята відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини. Конвенція була відкрита для підписання 4 листопада 1950 року, набула чинності 3 вересня 1953. Конвенція була ратифікована Україною 17.07.1997р. і набула чинності для України 11 вересня 1997 року. МЗС України затвердило офіційний переклад 27 січня 2006 року.

Міжнародні правові акти можуть як формувати загальні підходи до запобігання злочинності, так і регулювати питання профілактики окремих видів злочинів. Одним із найбільш значущих міжнародних правових документів є Загальна декларація прав людини (прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10.12.1948). У ній встановлюються як загальні засади правами людини у частині судового процесу та притягнення до юридичної

відповідальності, так і права, які передбачають регулювання будь-якого втручання у приватне життя, що відбувається і методах профілактики, заснованих на принципах гуманізму і законності.

Загалом права людини, відображені у Декларації, були суттєво доповнені:

Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.) та

Міжнародним пактом про громадянські та політичні права (1966 р.), а також факультативними протоколами до нього. Основне становище у сфері правами людини, зокрема які стосуються прав людини у частині реалізації державної політики протидії злочинності, відбито у Конституції.

Особливості протидії злочинності різних видів визначаються безліччю різних конвенцій:

1. у сфері протидії міжнародним злочинам – Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (1948 р.)

2. у сфері протидії екстремізму – Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979; Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990;

3. у сфері протидії корупції – Конвенція ООН проти корупції 2003 р.; Конвенція Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію 1999 р. Модельний закон країн-учасниць СНД про протидію корупції (нова редакція) 2008 р. тощо;

4. у сфері протидії незаконному обігу наркотиків - Єдина конвенція про наркотичні засоби 1961; Конвенція про психотропні речовини 1971; Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин 1988 р; Міжнародна конвенція про боротьбу з допінгом у спорті 2008 року;

5. сфері протидії організованій злочинності - Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000; Протокол про запобігання та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, та покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року.

6. у сфері протидії злочинності неповнолітніх – Керівні принципи Організації Об'єднаних Націй для попередження злочинності серед неповнолітніх (Ер-Ріядські керівні принципи) 1990;

7. у сфері протидії тероризму – Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників 1979 р.; Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства 1988; Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999; Конвенція про боротьбу з незаконними актами щодо міжнародної цивільної авіації 2010 р.

4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III

5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI

6. Стратегія національної безпеки України "Безпека людини - безпека країни"

7. Стратегія воєнної безпеки України "Воєнна безпека - всеохоплююча оборона"

8. Закон України «Про правовий режим воєнного стану», від 12 травня 2015 року № 389-VIII

9. ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність» від 3 березня 2022 року.

10. Закон України «Про Службу безпеки України»

11. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України»

12. Закон України «Про національну безпеку України»

13. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави»

14. Закон України «Про організацію оборонного планування»

15. Закон України «Про оборону України»

16. Закон України «Про правовий режим воєнного стану»

17. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану»

18. Закон України «Про боротьбу з тероризмом»

19. Закон України «Про правові засади цивільного захисту»

20. Закон України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації»
21. Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»
22. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
23. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»
24. Закон України «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України»
25. Закон України: «Порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав»
26. Закон України «Про участь у міжнародних миротворчих операціях»
27. Закон України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання»
28. Закон України «Про державну прикордонну службу України»
29. ЗУ Про військовий обов'язок і військову службу: закон України від 25.03.1992 р.
30. ЗУ від 2 липня 2015 року «Про Національну поліцію»
31. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII "Про прокуратуру"
32. Закон, від 14.10.2014, № 1700-VII "Про запобігання корупції"
33. Закон, від 10.12.2015, № 889-VIII "Про державну службу"
34. Закон від 21.12.2016 № 1798-VIII "Про Вищу раду правосуддя"
35. Закон від 13.01.2011 № 2939-VI "Про доступ до публічної інформації"
36. Закон від 02.10.1996 № 393/96 «Про звернення громадян»
37. Закон від 18.02.1992 № 2135-XII "Про оперативно-розшукову діяльність"
38. Закон від 23.12.1993 № 3781-XII "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів"
39. Закон, від 23.12.1993, № 3782-XII "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві"
40. Закон від 01.12.1994 № 266/94-ВР "Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду"
41. ЗУ "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі" від 1 грудня 1994 р.
42. ЗУ «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року
43. ЗУ «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15 лютого 1995 року
44. ЗУ "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними"» 15 лютого 1995 року.
45. Закон, від 30.06.1993, № 3341-XII "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю"
46. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»
47. Указ Президента України від 30 листопада 1994 року «Про інформаційно-аналітичне забезпечення Президента України»
48. Указ Президента України від 26 липня 2005 року № 1132 «Питання контролю за виконанням указів, розпоряджень і доручень Президента України»
49. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: Наказ Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383
50. Указ Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019 Про затвердження Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки.
51. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» (списку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених у таблиці I-IV згідно із законодавством України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

52. Постанова Кабінету Міністрів України " від 10 травня 2022 р. № 577 Про затвердження переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих" (здійснюється профілактичний огляд серед осіб груп ризику).

Додаткова література

1. Курс Кримінології: Загальна та Особлива частина: Підручник: У 2 кн. /О. М. Джужа, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик І. М. Мельник та ін./ За заг. ред. Джужа О. М.- К.: Юрінком-Інтер, 2001.- 352 с.
2. Зелинский А. Ф. Криминология. -Харьков, 2000.
3. Криминологія: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За заг. ред. О. М. Джужа- К., 2002.- 416 с.
4. Чуваков, Олег Анатолійович. Злочини проти основ національної безпеки України: проблеми кримінально-правової теорії і практики. монографія. Одеса: Фенікс, 2017. 362 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П., Бабій А.Ю. Чернівці, 2022. 319 с.
6. Рубашенко М. А. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканність України : монографія. Харків : Право, 2016. 286 с.
7. Буряк М. В. Використання електронних платіжних систем для фінансування злочинів проти основ національної безпеки України. Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України. 2015. № 2 (76).
8. Кузнецов В.В., Сийплові М.В., Нестерова І.А. Злочини проти основ національної безпеки України: нові виклики сьогодення. Аналітично-порівняльне правознавство. № 1 (2023). С. 483-489.
9. Сичевський В. В. Науково-практичний коментар до Розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України). Харків: Право, 2016. 230 с.
10. Томчук І. О. Порівняльно-правова характеристика відповідальності за злочини проти національної безпеки за вітчизняним та зарубіжним кримінальним законодавством. Право і суспільство. 2015. №4(3). С. 189-194
11. Берднік І.В., Головка М.Б. Основні орієнтири відмежування колабораційної діяльності від суміжних складів кримінальних правопорушень. Нове українське право. № 2 (2022).
12. Мисливий В.А., Грачова О.Ю. Колабораційна діяльність та шпигунство: критерії розмежування. Юридичний науковий електронний журнал. № 12. 2022.
13. Ясиновський П.В. Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків. 2018. 235 с.
14. Лемак О.В. Національний суверенітет в умовах глобалізації: кримінально правові та криминологічні аспекти // Науковий вісник УжНУ. Серія "Право" - 2024 - Випуск 83. – С. 82-90.
15. Лемак О.В. Значення і роль Конституції в забезпеченні національної безпеки: аспекти сутнісних характеристик // Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання №3, 2024. УжНУ. Ужгород 2024. - С. 69-76.
16. Лемак О.В. Вплив глобалізації на безпеку національної держави: правові та криминологічні аспекти // Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання №2, 2024. УжНУ. Ужгород 2024. - С. 585-595.
17. Лемак О.В. Національна самосвідомість як найбільш пріоритетний об'єкт забезпечення національної безпеки // Науковий вісник УжНУ. Серія "Право" - 2024 - Випуск 86. Част. 1. – С. 78-89.
18. Лемак О.В. Методичні матеріали до навчальної дисципліни «Актуальні аспекти правового забезпечення національної безпеки України» Видавництво УжНУ «Говерла». м. Ужгород, 2025. - 25 с.

1. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>
2. Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Вищий Господарський суд України <http://www.arbitr.gov.ua/>
4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Міністерство юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/>
6. Інформаційно-пошукова система по законодавству «Ліга» <http://www.liga.kiev.ua/>
7. <http://www.nau.kiev.ua/>
8. www.lawukraine.com
9. www.pravovik.com.ua